

TİCARİ ALACAK (KREDİ) SİGORTASI GENEL ŞARTLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Teminatlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Genel Şartların amacı, ticari alacak sigortası sözleşmesine ilişkin temel esaslar ile tarafların sözleşmeden doğan haklarının ve yükümlülüklerinin düzenlenmesidir.

(2) Bu Genel Şartlar, sigortanın konusu, coğrafi sınırı, süresi, teminat kapsamında olan ve olmayan hâlleri, alıcı limiti tesisi ve değiştirilmesi, sözleşme ile teminat altına alınabilecek hâlleri, tarafların hakları ve yükümlülükleri ile yükümlülüklerin ihlalinin hukuki sonuçları, zararın ve sigorta tazminatının belirlenmesine ilişkin esaslar, bildirim ve tebliğler, yetkili mahkeme ve tahkim, zamanaşımı gibi diğer hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Genel Şartlar, 03/06/2007 tarih ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Genel Şartların uygulanmasında,

- a) Alacak: Alıcı ile yapılan satış sözleşmesi uyarınca alıcının sigortalıya ödemekle yükümlü olduğu ve azami faturalama döneminde satıcı tarafından düzenlenmiş bir veya birden fazla faturada belirtilen mal veya hizmet bedeli alacağını,
- b) Alıcı: Ticari faaliyeti kapsamında satıcı ile akdettiği satış sözleşmesi gereği satıcının sattığı malın veya verdiği hizmetin bedelini ödemekle yükümlü olan gerçek veya tüzel kişiyi,
- c) Alıcı limiti: Sigorta konusu satış sözleşmesinin tarafı alıcının mal veya hizmet bedeli borcu için sigortacı tarafından verilen azami teminat tutarını,
- ç) Azami faturalama dönemi: Yurt dışına satışlarda malların sevkinden ve yurt içi satışlarda malların alıcıya tesliminden itibaren, yurt dışında veya yurt içinde hizmet verilmesinde hizmetlerin verilmesinden itibaren başlayan ve satıcı tarafından mal veya hizmet bedeli faturasının düzenlenip gönderilmesi için geçen azami süreyi,
- d) Azami vade: Sigortalının sigorta sözleşmesine konu satışa ilişkin olarak poliçede belirtilen azami süreyi aşmamak koşulu ile alıcıya mal veya hizmet bedeli borcunu ödemesi için tanıyabileceği süreyi,

- e) Bekleme süresi: Alıcının mal veya hizmet bedeli ödeme borcunda temerrüde düşmesi durumunda, sigorta tazminatının ödenmesi yükümlüğünün doğduğu ana kadar geçen ve işleyişi ile sınırı özel şartlarda belirtilen süreyi,
- f) Belge karşılığı satış: Satış şartları doğrultusunda, ancak söz konusu mal ile bağlantılı ödemelerin tam ve eksiksiz olarak yapılması sonrasında, efektif ödeme dokümanlarının alıcıya ulaşmasından sorumlu bankaya veya diğer yetkili aracıya verilmesine kadar malın üzerinde satıcının kontrol hakkının sürdüğü satış işlemini,
- g) Borçlu alıcıdan yapılan tahsilatlar: Tazminat ödemesi öncesinde veya sonrasında, aralarında sınırlama olmaksızın alıcının sigortalıya veya sigorta şirketine yaptığı ödemeler; geç ödeme sonrasında sigortalının veya sigortacının aldığı faiz ödemeleri, sigortalının veya sigortacının elindeki teminatların çözülmesinden veya paraya çevrilmesinden elde edilen gelirler; alıcının, sigortalı bilgisi ve kabulü doğrultusunda düzenlediği her türlü iade faturası; alıcı ile satıcı veya sigortalı tarafından takas beyan edilmiş olması sonucunda elde edilen değer; malın satış faturasında belirtilen değerinin özel şartlarda belirtilen orandan az olmamak kaydı ile sigortalının geri alabileceği veya elden çıkarmayabileceği malların paraya çevrilmesinden elde edilen tutar da dâhil, alıcı veya üçüncü taraflardan alınan miktarları,
- ğ) Kalıcı veri saklayıcısı: Sigorta ettirenin, sigortalının veya sigortadan faydalanacak kişilerin gönderdiği ya da kendisine gönderilen bilgiyi, bu bilginin amacına uygun olarak makul bir süre incelemesine elverecek şekilde kaydedilmesini ve değiştirilmeden kopyalanmasını sağlayan ve bu bilgiye aynen ulaşılmasına imkân veren kısa mesaj, elektronik posta, internet, disk, CD, DVD, hafıza kartı ile Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi üzerinden veya e-Devlet üzerinden kurulacak yapı ve benzeri her türlü araç veya ortamı,
- h) Müdahale talebi: Sigortalının, muhtemel zarar hâllerinden biri veya birden fazlasının mevcudiyetini öğrenmesi hâlinde bu Genel Şartlara uygun olarak poliçede belirtilen usulde ve sürede bu durumu sigortacıya bildirmesini,
- ı) Satıcı: Sigorta sözleşmesine konu satış işlemlerinde alıcıya mal veya hizmet sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,
- i) Satış: Sigorta sözleşmesine konu mal veya hizmete ilişkin alıcı ve satıcı arasındaki vadeli işlemi,
- j) Satış sözleşmesi: Alıcı ve satıcı arasındaki satış işleminin dayandığı ve sigorta sözleşmesi ile teminat altına alınan alacağın kaynağı olan sözleşmeyi,
- k) Sevkiyat: Satış sözleşmesinin konusu olan malın, belirlenen teslim yerine taşınması için taşıma işini üstlenen kişiye teslim edilmesini,

- l) Sigortalı: Sigorta sözleşmesine konu satış sözleşmesinin satıcı konumundaki tarafı veya bir satış sözleşmesinden doğan alacağın devredildiği tarafı,
- m) Teslimat: Malın veya hizmetin alıcı veya yetkili temsilcisine satış sözleşmesinde kararlaştırılan yerde ve şekilde teslim edilmiş veya karşılanmış olmasını, belge karşılığı satışlarda ise malla ilgili dokümanların teslim yerine ulaşmasını,
- n) Ticari uyuşmazlık: Satış sözleşmesinden doğan, sigortalının mal veya hizmet bedeli alacağının mevcudiyeti veya miktarını etkileyen şekilde satıcı ile alıcı arasında ortaya çıkan, takas ileri sürülmesinden kaynaklananlar dâhil, her türlü uyuşmazlığı,
- o) Uzatılmış vade tarihi: Vade tarihinin uzatıldığı yeni ödeme tarihini,
- ö) Vade tarihi: Satış sözleşmesinde veya alıcının itiraz etmediği faturada, alıcı tarafından taahhüt edilen mal veya hizmet bedeli borcunun ödeme zamanı olarak gösterilen tarihi,
- p) Vadesi geçmiş borç: Satış sözleşmesinde veya faturada belirtilen vade tarihinde veya uzatılmış vade tarihinde ödenmemiş mal veya hizmet bedeli borcunu,
- ifade eder.

Sigortanın teminatının konusu ve teminat kapsamındaki hâller

MADDE 4- (1) Bu Genel Şartlara tabi olarak akdedilen sigorta sözleşmesinin konusu, sigortalının vadeli satış işlemlerinde azami faturalama döneminde faturalandırılan veya devralınan alacaklarının teminat kapsamındaki bir hâl sebebiyle ve varsa bu hâl için poliçede belirlenen bekleme süresi sonunda tahsil edilememesi nedeniyle uğradığı bedel alacağı zararının, alıcı limiti ile sınırlı olarak teminat altına alınmasıdır.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça, sigorta konusu satış sözleşmelerinde alıcı ile satıcı arasındaki tüm satış işlemlerinin sigorta teminatına dâhil edilmesi esastır.

(3) Bu Genel Şartlara tabi olarak akdedilen sigorta sözleşmesiyle aşağıda sayılan hâllerin birinin veya birden fazlasının gerçekleşmesi sonucu oluşan bedel alacağı zararı alıcı limiti ile sınırlı olarak teminat altına alınır:

- a) Alıcı hakkında mahkemece iflas kararı verilmesi,
- b) Tüzel kişi alıcı hakkında fesih veya tasfiye kararı alınması,
- c) Alıcının borçlarının ödenmesi ile ilgili olarak bir mahkeme veya yetkili bir resmi merci tarafından tüm alacaklıları bağlayan kısıtlayıcı bir karar alınması,
- ç) Alıcı hakkında yapılan icra takibinin kısmen veya tamamen sonuçsuz kalması ve bu durumun geçici yahut kesin aciz belgesi ile veya sigortacı tarafından kabul edilecek başka bir şekilde kanıtlanması,

d) Alıcının borçları ile ilgili konkordatonun mahkemece tasdiki veya konkordato prosedürü içinde geçici veya kesin mühlet kararı verilmesi,

e) Hukuken yukarıdaki bentlerde belirtilen durumlara eşdeğer görülen diğer hâller sonucu Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yapılan satışların bedelinin kısmen veya tamamen tahsil edilememesi,

f) Sigorta sözleşmesinde ayrıca belirtilmesi koşuluyla, yukarıda sayılan hâllerin dışında alıcının satış sözleşmesinde kararlaştırılan şartlarla ödemede temerrüde düşmesi.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen ve sigortalı açısından ticari risk teşkil eden hâl veya hâllerden hangileri için teminat verildiği poliçede veya alıcı limiti tesisine ilişkin zeyilnamede belirtilir.

(5) Sigorta teminatı, bu madde uyarınca sigortacının onayladığı alıcılarla yapılmış veya yapılacak olan satış sözleşmeleri bakımından geçerlidir. Aksi sigorta sözleşmesinde kararlaştırılmadıkça, sigortalının bu satış sözleşmelerinden doğan alacakları,

a) mal satışına ilişkin satış sözleşmesi sigorta süresinin başlangıcından önce kurulmuş olsa dahi, satış konusu malların yurt içine teslimatının veya yurt dışına sevkiyatının sigorta süresi içinde yapılmış ve mal bedeline ilişkin faturanın da sigorta süresi içinde ve azami faturalama döneminde düzenlenmiş olması,

b) sigorta süresinin başlangıcından önce hizmet verilmesine ilişkin satış sözleşmesi kurulmuş veya bu sözleşme uyarınca hizmet verilmeye başlanmış olsa dahi, hizmet bedeli alacağına ilişkin faturanın sigorta süresi içinde ve azami faturalama döneminde düzenlenmiş olması,

koşulu ile teminat kapsamındadır. Satış sözleşmesinin kurulduğu tarihin, alacağının vadesinin ya da uzatılmış vadesinin sigorta süresi içinde olması aranmaz.

(6) Poliçede yazılı özel şart uyarınca konsinye satış, gümrük antreposunda satış, serbest bölgede ve ticari fuarda tanıtım esnasındaki satışlar teminat altına alınmışsa, satılan malın Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında bulunması ve satışın özel şartla sigortanın coğrafi sınırına dâhil edilmiş yabancı bir ülkede mukim alıcıya yapılması hâlinde, alacak, faturanın sigorta süresi içinde düzenlenmiş olması koşulu ile teminat kapsamındadır.

Alıcı limiti tesisi ve değiştirilmesi

MADDE 5 – (1) Sigortalı, satış sözleşmesi akdedilen belirli bir alıcının onaylanması ve bu alıcıya vadeli olarak yapılacak teslimat veya sevkiyat ile verilecek hizmetler için alıcı limiti tesis edilmesi talebi ile sigortacıya başvurmak zorundadır. Sigortacı, sigortalının bu talebini kabul ettiği takdirde, onayladığı alıcı için onayını ve bu alıcıya tahsis ettiği alıcı limitini, teminatı, teminat kapsamındaki hâller ile teminat şartlarını ve varsa sigortalı tarafından alınmasını talep ettiği önlemleri içeren bir zeyilname düzenleyerek sigortalıya bildirir.

(2) Belirli bir alıcıya yapılacak mal teslimatları ve sevkiyatları ile verilecek hizmetlerden kaynaklanan alacaklar, sigortacının bu alıcıyı onaylamış ve alıcı limiti tahsis etmiş olması koşuluyla zeyilnamede belirtilen rizikolara karşı teminat kapsamındadır. Limit tahsis edilerek teminat kapsamına alınan alıcıya teslimatı veya sevkiyatı yapılan malların veya verilen hizmetlerin bedeli için zeyilnamede belirtilen hâllere karşı sigorta himayesi, başvurunun sigortacıya ulaşmasından itibaren başlar.

(3) Sigortalı, onaylanmış belirli bir alıcı için tahsis edilmiş teminat limitinin artırılmasını sigortacıdan talep edebilir. Bu talebin kabulü hâlinde, yeni teminat limiti, sigortacının teminat limitinin artırılması talebini kabul ettiğini yazılı olarak bildirdiği tarih itibarıyla geçerli olur.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasında öngörüldüğü şekilde onaylanması ve alıcı limiti tahsisi için başvurulmadığından sigortacı tarafından henüz onaylanmamış alıcıların mal veya hizmet bedeli borçları; sigortacının o alıcı için yapılmış onay başvurusunu daha önce reddetmemiş ve daha önce yapılan satışlarda veya verilen hizmetlerde alıcının, her bir teslimat veya sevkiyat karşılığında, poliçe veya özel şartlarda belirlenen vadede veya uzatılmış vadede ödeme yapmış olması koşulu ile teminat kapsamındadır.

(5) Bu maddenin dördüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, sigortalının sigortacıya onay ve limit tahsisi başvurusunda bulunulmadığı alıcılar için geçerli olacak alıcı limiti, teminatı, teminata dâhil rizikolar ve teminat şartları ayrıca belirlenir ve poliçede belirtilir.

(6) Sigortalının alacağının alıcı limitini aşan ve sigortacı tarafından teminata dâhil edilmemiş kısmının tahsil edilememesi riski sigortalıya aittir; bu kısımlar tekrar sigorta ettirilemez.

Ek sözleşme ile teminat kapsamına dâhil edilebilecek hâller

MADDE 6 – (1) Aşağıdaki hâller dolayısıyla meydana gelen tüm zararlar sigorta teminatının dışındadır. Ancak ek sözleşme ile bu Genel Şartlara göre teminat kapsamı içine alınabilirler:

- a) Deprem ve deprem sonucu oluşan dev dalga (tsunami) veya yanardağ püskürmesi, sel ve su baskını, yer kayması, fırtına gibi doğal afetler,
- b) Sigortacının muhtemel riziko hâli nedeniyle teminatı azaltmasına veya kaldırmasına dair zeyilname düzenlediği tarihten önceki altı ay içinde yapılmış olan satış sözleşmeleri uyarınca poliçede belirlenecek bir süre içinde yapılması zorunlu teslimatlar veya sevkiyatlar ya da verilmesi zorunlu hizmetler için, daha önce yürürlükte olan teminatın, sigortacının alıcı limitini azalttığı veya kaldırdığı alıcıya ilişkin olarak 4 üncü maddede sayılan hâllerden birinin söz konusu olmaması kaydıyla devam ettirilmesi,
- c) Yurt dışına mal satışlarında ve yurt dışında hizmet verilmesinde doğrudan veya dolaylı olarak politik riskler nedeniyle ortaya çıkan zararlar,

- ç) Malın özellikleri ve durumuna veya satış sözleşmesi hükümlerine ilişkin olarak ortaya çıkan ticari uyumsuzluk; malın veya hizmetin alıcı tarafından kabul edilmemesi ya da haklı bir sebep olmaksızın malın gümrükten veya antrepodan çekilmemesi,
- d) Satıcının gerçek kişi olması hâlinde kendisinin ve hısımlarının; tüzel kişi olması hâlinde ise kendisinin, ortaklarının, iştiraklerinin ve yöneticilerinin; ortaklık, iştirak ve yöneticilik ve benzeri ilişki içinde bulunduğu alıcılara yapılan satışlar,
- e) Özel sektör dışında faaliyet gösteren alıcılara yapılan satışlar,
- f) Alıcının ülkesinde meydana gelen siyasi veya ekonomik bir olay ya da herhangi bir yasal veya idari tasarruf nedeniyle yükümlülüğünü yerine getirememesi.

(2) Aşağıda belirtilen hâller, bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde sözü edilen politik riskleri ifade eder:

- a) Alıcının bulunduğu devletin hükümeti tarafından veya üzerinden ödeme yapılması şart olan herhangi bir devletin hükümeti tarafından genel moratoryum ilan edilmesi,
- b) Alıcının ülkesinde oluşan ve alıcının yatırdığı tutarların transfer edilmesini engelleyen veya geciktiren siyasi olaylar, ekonomik zorluklar, döviz kıtlığı, devalüasyon veya kur dalgalanmaları ya da kanuni veya idari düzenlemeler,
- c) İlan edilmiş olsun olmasın savaş ve savaş benzeri her türlü eylem, çarpışma, istila, yabancı düşman hareketleri, iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların getirdiği inzibati ve askeri hareketler,
- ç) İthâlat veya ihracat kısıtlamalarının getirilmesi; veya ithâlat veya ihracat lisanslarının iptal edilmesi veya hükümet tarafından, sözleşmenin ifasını engelleyecek diğer düzenlemelerin yapılması,
- d) Devlet müdahalesi ile alıcının sahip olduğu varlıklara yönelik haciz, kamulaştırma, millileştirme, el koyma tedbir veya işlemlerinin yapılmış olması,
- e) Yurt dışında yerleşik kamu alıcısının temerrüde düşmesi, iflas etmesi veya hakkında fesih ve tasfiye gibi sona erdirilmesine yönelik karar alınması.

Teminat dışında kalan hâller ve zararlar

MADDE 7 - (1) Yurt içi ve yurt dışı satışlarda aşağıdaki nedenlerden birinin sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak satış sözleşmesi kapsamındaki mal veya hizmet bedellerin ödenmesini engelleyen veya geciktiren hâller ve bunlardan kaynaklanan zararlar sigorta teminatı dışındadır:

- a) Herhangi bir nükleer yakıtın kendiliğinden oluşup devam eden herhangi bir nükleer ayrışım da dâhil olmak üzere nükleer yakıtın yanması sonucu oluşan nükleer atıklardan veya bunlara atfedilen sebeplerden meydana gelen iyonlayıcı radyasyonlar veya radyoaktivite bulaşmaları ve

bu tür bulaşmaların önlenmesi için alınacak askeri ve inzibati tedbirlerin sebebiyet verdiği tüm zararlar,

b) Bedeli, bir banka veya finans kuruluşu tarafından teminat veya teminat mektubu verilme suretiyle temin edilen veya sigortalı satıcının ülkesindeki bir banka tarafından teyitli akreditif karşılığı yapılan ya da Doğrudan Borçlandırma Sistemi, kredi kartı veya benzeri banka güvenceleriyle temin edilmiş satışlar,

c) Sigortalı, vekili, yardımcıları veya sigortalı adına hareket eden herhangi bir kişinin kusuru ile sigortalının satış sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinin gereği gibi ifa edilmemesi veya sigortalı tarafından bedel alacağını tahsil ile yetkilendirilmiş bankanın iflası veya bedelin tahsil edilememesine sebebiyet veren ihmali veya hatası,

ç) Satılan malın veya verilen hizmetin, değişim sözleşmesi (trampa) kapsamında sigortalı satıcının edimini oluşturması,

d) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu uyarınca terör eylemleri olarak nitelenen eylemler ve bu eylemlerden doğan sabotajlar ile bunları önlemek veya etkilerini azaltmak amacıyla yetkili makamlar tarafından yapılan müdahaleler ve bu müdahaleler sonucu meydana gelen biyolojik veya kimyasal kirlenme, bulaşma veya zehirlenmeler,

e) Sigorta sözleşmesine konu satış sözleşmesinin **satıcı konumundaki tarafın sigortalı olduğu** hâllerde, sigortalının, sigortacıya bildirmiş olmasa da ödenmemiş bir alacağının borçlusu alıcı hakkında olumsuz bilgi edindiği hâlde bu alıcıya ya da vadesi geçmiş borç bildiriminde bulunduğu veya bulunmuş olması gereken alıcılara bu bilginin edinildiği tarihten sonra yapılan sevkiyat, teslimat veya verilen hizmet bedellerinin tahsil edilememiş olması,

f) Bir satış sözleşmesinden doğan **alacağın devredildiği tarafın sigortalı olduğu hâllerde**, sigortalının, sigortacıya bildirmiş olmasa da ödenmemiş bir alacağının borçlusu alıcı hakkında olumsuz bilgi edindiği hâlde bu alıcı ya da vadesi geçmiş borç bildiriminde bulunduğu veya bulunmuş olması gereken alıcılar ile bu bilginin edinildiği tarihten sonra düzenlenen faturalardan devralmanlara ilişkin alacakların tahsil edilememiş olması,

g) Sigorta sözleşmesine konu satış sözleşmesinin **satıcı konumundaki tarafın sigortalı olduğu** hâllerde, sigortalının, ödeme güçlüğü içine düştüğünü bildiği alıcılara; bu alıcılar ile aynı adres veya adreslerde faaliyette bulunan veya alıcıların işletmesini devralan alıcılara; ödeme güçlüğü içine düştüğü bilinen alıcılarla hissedarları, yöneticileri, çalışanları kısmen ya da tamamen aynı olan alıcılara; ödeme güçlüğü içindeki alıcıların portföy devri yaptığı alıcılara bu bilginin edinildiği tarihten sonra yapılan sevkiyat, teslimat veya verilen hizmet bedellerinin tahsil edilememiş olması,

- ğ) Bir satış sözleşmesinden doğan alacağın devredildiği tarafın sigortalı olduğu hâllerde, sigortalının, (g) bendinde sayılan alıcılar ile ilgili bilginin edinildiği tarihten sonra düzenlenen faturalardan devralınanlara ilişkin alacakların tahsil edilememiş olması,
- h) Alıcının ödemekle yükümlü olduğu her türlü faiz ile satış sözleşmesi uyarınca alıcı tarafından ödenecek ceza veya masraflar,
- ı) Sigortacının yazılı onayını almaksızın sigortalının mal veya hizmet bedelinin ödenmemesi sebebiyle uğradığı ve bizzat veya avukatı aracılığı ile alıcıya karşı yargı yoluna başvurduğu zararlara ilişkin tazminat talepleri,
- i) Sigortalının herhangi bir sebeple alacağı talep hakkını kaybetmesi,
- j) Bilgisayar, bilgisayar sistemleri, yazılım programları, kötü niyetli yazılımlar, bilgisayar virüsü, bilgisayar işlemleri veya benzeri elektronik sistemlerin doğrudan veya dolaylı olarak sebebiyet verdiği veya katkıda bulunduğu veya söz konusu program veya sistemlerin zarar verecek şekilde kullanımından kaynaklanan hasar, kayıp, sorumluluk ve harcamalar dâhil her tür siber risk,
- k) Sigortacıdan onay alındığı durumlar hariç olmak üzere vadesi veya uzatılmış vadesi azami vade süresini aşan faturalara istinaden talep edilen tazminatlar.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında sayılan hâller ve zararlara ilave olarak yurt içi satışlarda; savaş, her türlü savaş olayları, istila, yabancı düşman hareketleri, çarpışma (savaş ilan edilmiş olsun olmasın), iç savaş, ihtilal, isyan, ayaklanma ve bunların gerektirdiği inzibati ve askeri hareketler nedeniyle meydana gelen zararlar da teminat dışındadır.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında sayılan hâller ve zararlara ilave olarak yurt dışına satışlarda aşağıdaki hâller ve zararlar da teminat dışındadır:

- a) Sigortalının onayıyla alıcıdan mal veya hizmet bedelini tahsil eden acentenin veya bankanın bulunduğu ülkenin hukukuna göre ödeme gücünü kaybetmiş olması veya ödemedi kaçınması sebebiyle tahsil ettiği bedeli aktarmaması,
- b) Tarafların ihracat ve ithâlat mevzuatı hükümlerini gereği gibi yerine getirememesi sebebiyle ortaya çıkan zarar,
- c) Belge karşılığı satışlarda satıcının ilgili mevzuata veya teamüle uygun hareket etmemesi sonucunda mal üzerindeki tasarruf hakkını kaybetmesinden doğan zararlar,
- ç) İlan edilmiş olsun ya da olmasın, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Daimi Üyesi ülkelerinin ikisi ya da daha fazlası arasındaki savaş hâli.

Sözleşmenin kurulması

MADDE 8- (1) Sigorta sözleşmesi, taraflardan birinin önerisinin diğer tarafın kabulü ile kurulur.

(2) Sigortacı ile sigorta sözleşmesi yapmak isteyen kişinin, sözleşmenin yapılması için verdiği teklifname, yapılmak istenen sözleşmenin esaslı unsurlarını içermesi koşuluyla, teklifname tarihinden itibaren 30 gün içinde sigortacı tarafından reddedilmemişse, sigorta sözleşmesi bu Genel Şartlara tâbi olarak kurulmuş sayılır. Bu hâlde sigortacının poliçe düzenleyip verme yükümlülüğü, sözleşmenin kurulmuş sayıldığı tarihten itibaren başlar.

(3) Sözleşmenin yapılması veya kurulmuş sayılmasından önce sigorta ettiren tarafından ödenen tutarlar, sözleşmenin yapılması veya kurulmuş sayılması üzerine prim olarak kabul edilir veya ilk prime sayılır. Bu ödemeler, sözleşme kurulmadığı takdirde, kesinti yapılmadan, faiziyle birlikte geri verilir.

Sigortanın coğrafi sınırı

MADDE 9 - (1) Bu Genel Şartlara tabi olarak akdedilen sigorta sözleşmesi ile verilen sigorta teminatı, taraflarca belirlenen ve poliçeye yazılan coğrafi sınırlar içindeki satışlara ilişkin sözleşmelerden doğan alacaklar için geçerlidir.

Sigortanın başlangıcı ve sona ermesi

MADDE 10 – (1) Sigorta, poliçede, başlama ve sona erme tarihleri olarak yazılan günlerde ve poliçede belirtilen saatlerde başlar ve sona erer. Poliçede başlama ve sona erme saatinin yer almaması hâlinde sigorta, Türkiye saati ile öğleyin 12.00'da başlar ve öğleyin 12.00'da sona erer.

Muafiyet

MADDE 11 – (1) Tahsil edilemeyen alacak tutarının belirli bir miktarı veya bu tutarın belirli bir oranını veyahut teminat kapsamındaki toplam alacağın belirli bir oranını aşması koşuluyla sigortacı tarafından tazmin edileceği kararlaştırılabilir. Bu şekilde belirlenen muafiyet miktarı veya oranı poliçede belirtilir.

(2) Birden fazla alıcının söz konusu olduğu durumlarda bu maddenin birinci fıkrası uyarınca kararlaştırılmış muafiyet miktarı veya oranı, sigortalının her bir alıcıya karşı sahip olduğu teminat kapsamındaki toplam alacağı esas alınarak uygulanır.

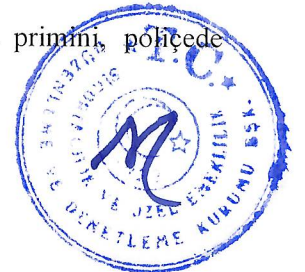
İKİNCİ BÖLÜM

Sigorta Ettiren ile Sigortalının Borç ve Yükümlülükleri

Prim ödeme borcu

MADDE 12 - (1) Sigorta primi, özel şartlarda belirlenen her dönem itibarıyla, yine özel şartlarda belirtilen usullere göre sigortalının sigortacıya bildireceği sigorta konusu satış sözleşmelerinden doğan; toplam alacak miktarı cirosu veya faturalandırılmış toplam alacak miktarı esas alınarak sigortacı tarafından belirlenir.

(2) Sigorta ettiren birinci fıkra kapsamında sözleşmeyle kararlaştırılan sigorta primini, poliçede belirtilen şekilde ve zamanda ödemekle yükümlüdür.

(3) Aksine sözleşme yoksa, sigorta primi peşin ve nakden ödenir. Primin taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa, ilk taksitin nakden ödenmesi koşuluyla sonraki primler için kambiyo senedi verilebilir; bu hâlde, ödeme kambiyo senedinin tahsili ile gerçekleşir.

(4) Primin tamamı, taksitle ödenmesi kararlaştırılmışsa primin ilk taksiti, en geç poliçenin sigorta ettirene teslim edildiği tarihte; izleyen prim taksitleri ise poliçede belirtilen tarihlerde ödenir. Sigorta ettiren kimse, kesin vadeleri poliçe üzerinde belirtilen prim taksitlerinin herhangi birini vade günü bitimine kadar ödemediği takdirde temerrüde düşer. Prim ödeme borcunda temerrüde düşülmesi hâlinde 11/01/2011 tarih ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır ve bu hususlar poliçenin ilk sayfasına yazılır.

(5) Sigorta primi, sigorta ettirenin, sözleşmede gösterilen adresinde ödenir. Sözleşmede başka bir ödeme yeri gösterilmiş olmasına rağmen, sigorta primi fiilen sigorta ettirenin gösterdiği adreste ödenegelmekte ise, bu ödeme yerine ilişkin söz konusu şart yok sayılır.

(6) Sigorta priminin taksitle ödenmesinin kararlaştırıldığı hâllerde, aksine sözleşme yoksa riziko gerçekleşince, ödenecek tazminata ilişkin primlerin tümü muaccel olur. Sigortacı, prim alacağını, ödeyeceği tazminattan düşebilir.

(7) Sözleşmenin yenilenmesi hâli de dâhil olmak üzere sigorta priminin tamamı, taksitle ödeme kararlaştırılmışsa primin ilk taksiti poliçenin teslim edildiği tarihte ödenmemişse, sigortacı, ödeme yapılmadığı sürece, primin tamamının veya ilk taksitin muaccel olduğu tarihten itibaren 3 ay içinde sözleşmeden cayabilir. Prim alacağının, muacceliyet gününden itibaren 3 ay içinde dava veya takip yoluyla talep edilmemiş olması hâlinde, sözleşmeden cayılmış olunur.

(8) İzleyen primlerden herhangi biri zamanında ödenmez ise, sigortacı, sigorta ettirene, noter aracılığı veya iadeli taahhütlü mektupla ya da 13/01/2011 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun imkân verdiği diğer bir yöntemle 10 gün süre vererek prim borcunu ödemesini, aksi hâlde, süre sonunda, sözleşmenin feshedilmiş sayılacağını ihtar eder. Bu ihtarın yapıldığına dair ispat yükü sigortacıya aittir. Bu sürenin bitiminde borç ödenmemiş ise sözleşme feshedilmiş olur. Sigortacının, sigorta ettirenin temerrüdü nedeniyle 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'ndan doğan diğer hakları saklıdır.

Sözleşme yapılmasında beyan yükümlülüğü ve yaptırım

MADDE 13 - (1) Sözleşmenin yapılması sırasında, sigorta ettirenin, sigortadan haberi olması şartı ile sigortalının, beyanları esas alınır.

(2) Sigortacı, sigorta ettirene veya sigortalıya, cevaplama için sorular içeren bir liste vermişse, önemli bir hususun kasten bildirilmemiş ya da yanlış veya eksik bildirilmiş olması hariç, sunulan listede yer alan sorular dışında kalan hususlara ilişkin olarak sigorta ettirene veya sigortalıya hiçbir sorumluluk yüklenemez.

(3) Sigortacı, liste dışında öğrenmek istediği hususlar varsa bunlar hakkında da soru sorabilir. Söz konusu soruların da yazılı ve açık olması gerekir. Sigorta ettiren veya sigortalı bu soruları da doğru ve eksiksiz cevaplamakla yükümlüdür.

(4) Bir ila üçüncü fıkralar kapsamındaki soruların sorulduğunun ve cevaplandırıldığının ispat yükü sigortacıya aittir. Bu cevaplar yazılı olarak veya kalıcı veri saklayıcısı ile alınabilir. Mesafeli satışlara ilişkin düzenlemeler saklıdır.

(5) Sigorta ettiren, sigortalıya ilişkin bildiği veya bilmesi gerektiği kabul edilen tüm önemli hususları, sözleşmenin yapılması sırasında sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Sigortacının sözleşmeyi yapmamasını veya daha ağır şartlarda yapmasını gerektirecek nitelikteki her husus önemli kabul edilir. Sigortacı tarafından yazılı veya sözlü olarak sorulan hususlar, aksi ispat edilinceye kadar önemli sayılır.

(6) Sigorta ettiren veya sigortalı tarafından sözleşmenin yapılmaması veya daha ağır şartlarla yapılmasını gerektirecek nitelikte önemli olan bir hususun bildirilmemesi veya yanlış bildirilmesi hâlinde sözleşme öncesi beyan yükümlülüğü ihlal edilmiş olur. Önemli olan bir hususun, sigorta ettirenin veya sigortalının kusuru sonucu öğrenilememiş olması veya bunlar tarafından önemli sayılmaması durumu değiştirmez.

(7) Sigortacı, beyan yükümlülüğünün ihlal edildiğini, teminat kapsamındaki bir alacağın vadesinde ödenmediğine dair ilk bildirimden ya da sigortalının ilk müdahale talebinden önce öğrenmiş ise, sigortacı, bu durumu öğrendiği tarihten itibaren 15 gün içinde sözleşmeden cayabilir, poliçe teminat koşulu ile muafiyetinde değişiklik önerebilir veya prim farkı isteyebilir. Caymanın, sigorta ettirene 15 gün içinde bir beyanla yöneltmesi şarttır. Sigortacının police teminat koşulu ile muafiyetinde değişiklik önermesi veya prim farkı talep etmesi ve bu talebin sigorta ettiren tarafından 10 gün içinde kabul edilmemesi hâlinde, sigortacı sözleşmeden caymış sayılır. Sözleşme öncesi beyan yükümlülüğü kasten ihlal edilmiş ise, sigortacının sözleşmeden cayması veya caydığının kabul edilmesi hâlinde sigortacı rizikoyu taşıdığı süreye ait primlere hak kazanır.

(8) Sözleşmenin yapılması sırasında sigorta ettiren veya sigortalı tarafından beyan yükümlülüğünün ihmal ile ihlal edilmiş ve sigortacı bu durumu teminat kapsamındaki bir alacağın vadesinde ödenmediğine dair ilk bildirimden ya da sigortalının ilk müdahale talebinden sonra öğrenmiş ise, bildirilmeyen veya yanlış bildirilen husus, sigorta tazminatının miktarına veya rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte olduğu takdirde, ihmalin derecesine göre sigorta tazminatından indirim yapılır. Sözleşme öncesi beyan yükümlülüğü kasten ihlal edilmiş ise, beyan yükümlülüğünün ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, sigortacının sigorta tazminatı ödeme borcu ortadan kalkar. Bağlantı yoksa sigortacı, ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak ödeme yapar.

(9) Bildirilmeyen bir husus veya yanlış bildirilen bir hususa ilişkin gerçek durum sigortacı tarafından biliniyorsa, sigortacı beyan yükümlülüğünün ihlal edilmiş olduğunu ileri sürerek sözleşmeden cayamaz.

veya edim yükümlülüğünden kurtulduğunu ileri süremez ya da sigorta tazminatından indirim yapamaz. İspat yükü sigorta ettirene veya sigortalıya aittir.

(10) Sigortacı, cayma hakkını kullanmaktan açıkça veya zımnen vazgeçmiş veya cayma hakkı doğuran ihlale sebebiyet vermiş veya sorularından bazıları cevapsız bırakıldığı hâlde sözleşmeyi yapmış olduğu takdirde, cevaplanmayan hususun beyan edilmediği gerekçesiyle cayma hakkını kullanamaz ya da edim yükümlülüğünden kısmen veya tamamen kurtulduğunu ileri süremez.

(11) Sözleşmenin yapılması sırasındaki beyan yükümlülüğü ve yaptırımına ilişkin bu madde hükümleri, teklifin yapılması ile kabulü arasındaki değişiklikler hakkında kıyasen uygulanır.

(12) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda sigorta ettirenin bilgisine ve davranışına hukuki sonuç bağlanan durumlarda sigortadan haberi olması şartı ile sigortalının, temsilci söz konusu ise temsilcinin bilgisi ve davranışı da dikkate alınır.

Sözleşme süresi içinde beyan yükümlülüğü ve yaptırım

MADDE 14 - (1) 4 üncü maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde aksi kararlaştırılmamış ise, sigortalı, sigorta süresi içinde sigorta konusu satış sözleşmeleri uyarınca yaptığı tüm vadeli satışlar ve verdiği hizmetler ile vadeli mal veya hizmet bedellerinin toplam tutarını, poliçede belirtilen usule uygun şekilde ve sürede sigortacıya beyan etmekle yükümlüdür.

(2) Sigorta ettiren veya sigortalı, sözleşmenin yapılmasından sonra, sigortacının izni olmadan rizikoyu veya mevcut durumu ağırlaştırarak tazminat tutarının artmasını etkileyici davranış ve işlemlerde bulunamaz.

(3) Sigorta ettirenin veya onun izniyle başkasının, rizikonun gerçekleşme ihtimalini artırıcı veya mevcut durumu ağırlaştırıcı işlemlerde bulunması yahut sözleşme yapılırken açıkça riziko ağırlaşması olarak kabul edilmiş bulunan hususlardan birinin gerçekleşmesi hâlinde, sigorta ettiren, bu durumu derhâl ve her hâlde en geç 2 iş günü içinde sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Rizikonun gerçekleşme ihtimalini artırıcı veya mevcut durumu ağırlaştırıcı işlemler sigorta ettirenin bilgisi dışında yapılmışsa, sigorta ettiren, bu durumu, öğrendiği tarihten itibaren en geç 10 gün içinde sigortacıya bildirmelidir.

(4) Sigortacı, sözleşmenin süresi içinde, rizikonun gerçekleşmesi veya mevcut durumun ağırlaşması ihtimalini ya da sözleşmede riziko ağırlaşması olarak kabul edilebilecek olayların varlığını öğrendiği takdirde, öğrenme tarihinden itibaren 1 ay içinde sözleşmeyi feshedebilir veya prim farkı isteyebilir. Farkın 10 gün içinde kabul edilmemesi hâlinde sözleşme feshedilmiş sayılır. Değişikliklerin yapılmasından önceki duruma dönüldüğü takdirde fesih hakkı kullanılamaz. Süresinde kullanılmayan fesih ve prim farkını isteme hakkı düşer.

(5) Rizikonun artmasına, sigortacının menfaati ile ilişkili bir husus, sigortacının sorumlu olduğu bir olay veya insanî bir görevin yerine getirilmesi sebep olmuşsa, sigortacı, fesih ve prim farkını isteme hakkını kullanamaz.

(6) Sigortacı, sigortalının teminat kapsamındaki bir alacağın vadesinde ödenmediğine dair ilk bildiriminden ya da ilk müdahale talebinden önce sigorta ettirenin veya sigortalının, beyan yükümlülüğünü kasıtlı olarak ihlal ettiğini öğrenip sözleşmeyi feshetse bile, değişikliğin meydana geldiği sigorta dönemine ait prime hak kazanır.

(7) Sigortacının fesih ihbarında bulunabileceği veya fesih ihbarının hüküm ifade etmesi için geçecek süre içinde rizikonun gerçekleşmesi hâlinde, riziko durumunda meydana gelen değişiklik ile gerçekleşen riziko bağlantılı ise, sigorta tazminatı, ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oran dikkate alınarak hesaplanır.

(8) Sigortacı, sözleşmeyi feshedebileceği riziko ağırlaşması durumunun mevcudiyetini ve beyan yükümlülüğünün ihmal ile ihlal edildiğini, sigortalının teminat kapsamındaki bir alacağın vadesinde ödenmediğine dair ilk bildirimden ya da ilk müdahale talebinden sonra öğrendiği takdirde, söz konusu ihlal tazminat miktarına ya da rizikonun gerçekleşmesine etki edebilecek nitelikte ise, ihmalin derecesine göre, tazminattan indirim yapılır. Sigorta ettiren veya sigortalının kastı hâlinde ise meydana gelen değişiklik ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa, sigortacı sözleşmeyi feshedebilir; bu durumda sigorta tazminatı veya bedeli ödenmez. Bağlantı yoksa sigortacı ödenen primle ödenmesi gereken prim arasındaki oranı dikkate alarak sigorta tazminatını veya bedelini öder.

(9) Sigortalının ödeme güçlüğü içinde olmasının veya ticari faaliyetine son vermesinin rizikoyu ağırlaştırdığı durumlarda da bu madde hükümleri uygulanır.

Rizikonun gerçekleşebileceği veya gerçekleştiği hâllerde yükümlülükler ve yaptırım

MADDE 15 - (1) Sigortalı, teminat kapsamındaki her bir alacağa ilişkin muhtemel zarar hâllerinden birinin veya birden fazlasının mevcudiyetini öğrendiği takdirde, bu durumu gecikmeksizin ve her hâlde poliçede belirtilen azami sürede sigortacıya bildirmek suretiyle müdahale talebini iletmekle yükümlüdür. Müdahale talebi usulü ve talebin yapılması gereken azami gün sayısı poliçede yazılı özel şartlarda belirtilir. Bu süre, fatura vadesini izleyen 30 uncu gün ile vadesi geçen borç bildiriminden sonraki 60 ıncı gün arasında belirlenir. Bununla birlikte, sigortalı, tek alıcının söz konusu olduğu poliçelerde, müdahale talebini, en geç fatura vade tarihinden itibaren 30 gün içinde göndermekle yükümlü olduğu gibi; alıcının iflâsı hâlinde de, iflâsı öğrenir öğrenmez müdahale talebinde bulunmak zorundadır. Müdahale talebinin sigortacıya intikal etmesi, sigorta sözleşmesiyle ilgili bir tazminat talebinde bulunulması anlamına gelir.

(2) Sigortalının birinci fıkrada belirlenen yükümlülüğünün kusurlu ihlali hâlinde, belirtilen sürede ve usule uygun olarak müdahale talebinde bulunmaması, müdahale talebinde bulunması gereken alacağın tahsil edilmesi imkanını ortadan kaldırdığı ölçüde sigortacının tazminat ödeme yükümlülüğü, kısmen veya tamamen ortadan kalkar.

(3) 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasının (a) veya (b) bentlerinde belirtilen hâllerin gerçekleşmiş olması durumunda sigortalının bu alıcılara karşı sahip olduğu teminat kapsamındaki alacakları için müdahale

talebinde bulunduğu tarihte riziko gerçekleşmiş sayılır. Teminat verilen diğer bir hâlin ortaya çıkması durumunda ise rizikonun, poliçede belirtilen bekleme süresinin son günü gerçekleştiği kabul edilir.

(4) Sigortalı, müdahale talebi ile sigortacının sorumluluğu dışında kalan kısım da dâhil olmak üzere alacağının tamamına ilişkin olarak sahip olduğu hakların kullanılması hususunda sigortacıyı tam yetkili kılmış olur. Sigortalı, sigortacının sigortalı adına hareket edebilmesini teminen yetki belgesi, vekaletname ve alacağı ispata yarar sair belgeleri poliçede belirtilen sürede sigortacıya vermekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün kusurlu ihlali, alacağın tahsil edilmesi imkanını ortadan kaldırdığı ölçüde sigortalı kısmen veya tamamen tazminat talep hakkını kaybeder.

(5) Bu maddenin birinci fıkrası anlamında muhtemel zarar hâlleri, sigortalının öğrendiği veya sigortacının tespit ettiği aşağıda belirtilen hâllerdir:

- a) Bir alıcının ticarî veya malî durumuna ilişkin herhangi bir olumsuz bilgi edinilmesi;
- b) Bir alıcıya teslimat veya sevkiyatta ya da ödeme belgelerinin tevdiinde herhangi bir zorluk veya olağan dışı bir durumun söz konusu olması;
- c) Alıcının satış sözleşmesinin ifası ile ilgili teminatları tesis etmemesi veya edememesi;
- ç) Teminat kapsamındaki bir zarara yol açabilecek herhangi bir olaydan, bu kapsamda alacağın tahsil edilmesi ihtimalini azaltacak veya ortadan kaldıracak bir durumdan haberdar olunması;
- d) Alıcıya üçüncü kişi veya kişilere olan borçlarını ödememesi sebebiyle bildirimlerde bulunulduğu veya dava açıldığından haberdar olunması.

(6) Muhtemel zarar hâlini öğrenen sigortacı, 27 nci maddede öngörüldüğü şekilde ve öğrendiği muhtemel zarar durumunu da belirterek bildirim yapmak suretiyle, bir veya birden fazla alıcı veya bazı sözleşmelerle ilgili teminatı azaltabilir veya kaldırabilir. Sigortacının alıcı limitini azaltma veya kaldırma bildirim, bu bildirim yapıldığı tarihten sonra yapılan teslimat veya sevkiyatlar ile verilen hizmetler için geçerlidir. Muhtemel zarar hâli bildiriminden sonra yapılacak herhangi bir tahsilat derhâl sigortacıya bildirilir.

(7) Alıcı iflâs etmiş veya alıcı için tasfiye memuru, yediemin veya kayyım atanmış olması ya da vade tarihinden veya uzatılmış vade tarihinden itibaren 30 gün içinde borcun tam olarak ödenmemiş olması durumunda, sigortacı tarafından açıkça yazılı onay verilmiş olmadıkça, sigortalı söz konusu alıcıya herhangi bir teslimat veya sevkiyat yapamaz; hizmet vermeye devam edemez ya da vade tarihinin uzatılmasını kabul edemez.

(8) Sigortalı, teminat kapsamındaki bir alacağı vadesinde ödenmediği veya bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtildiği şekilde teminat kapsamındaki rizikolardan birinin gerçekleşmiş olduğu takdirde, bu durumu gecikmeksizin sigortacıya bildirmekle yükümlüdür. Sigortalının bu yükümlülüğünü ihlal etmesi, ödenecek tazminatta artışa neden olmuşsa, kusurun ağırlığına göre, tazminattan indirilir.

Sigortacı sigortalının bildirmekle yükümlü olduğu hususların gerçekleştiğini daha önce fiilen öğrenmişse, tazminattan indirim yapılamaz.

(9) Sigorta ettiren veya sigortalı rizikonun gerçekleşmesinden sonra, sözleşme uyarınca veya sigortacının istemi üzerine, rizikonun veya tazminatın belirlenmesinde gerekli ve kendisinden beklenebilecek her türlü bilgi ile belgeyi makul bir süre içinde sigortacıya sağlamak zorundadır. Ayrıca, sigorta ettiren, aldığı bilgi ve belgenin niteliğine göre, rizikonun gerçekleştiği veya diğer ilgili yerlerde sigortacının inceleme yapmasına izin vermekle ve kendisinden beklenen uygun önlemleri almakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğün ihlal edilmesi sebebiyle ödenecek tutar artarsa, kusurun ağırlığına göre tazminattan indirim yapılır.

Zararı önleme, azaltma ve sigortacının rücu haklarını koruma yükümlülüğü

MADDE 16 – (1) Sigorta ettiren veya sigortalı, alıcının vade tarihinde ödeme yapmaması hâlinde, bu yüzden uğrayabileceği zararı önlemek, azaltmak veya artmasına engel olmak için imkânlar ölçüsünde gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür. Sigorta ettiren veya sigortalı, sigortacının önlem alma konusundaki talimatlarına olabildiğince uymak zorundadır. Sigorta ettiren veya sigortalı, alacağın tahsiline yönelik tüm hakların ve sigortacının üçüncü kişilere olan rücu haklarının korunabilmesi için de aynı şekilde gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Bu yükümlülükler tazminatın ödenmesinden sonra da devam eder.

(2) Sigorta ettirenin veya sigortalının birinci fıkrada belirtilen yükümlülüklerini ihlal etmesi, sigortacı aleyhine bir durum yaratmışsa, kusurun ağırlığına göre tazminattan indirim yapılır.

(3) Sigortacı, sigorta ettiren veya sigortalının bu maddenin birinci fıkrası uyarınca yaptığı makul giderleri, bunlar faydasız kalmış olsalar bile, sigorta tazminatından ayrı olarak tazmin etmekle yükümlüdür.

(4) Sigortacı, sigorta ettiren veya sigortalının istemi üzerine giderlerin karşılanması amacıyla gerekli tutarı avans olarak ödemek zorundadır.

Sözleşmede öngörülen yükümlülükler ve ihlali

MADDE 17 - (1) Sigortalı, aşağıda belirtilen hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

a) Sözleşmenin akdi anında mevcut ortaklık durumu, hukuki yapısı ve faaliyet konusu gibi hususlarda meydana gelen değişiklikler ile ödeme gücüne düşme, ticari faaliyetine son verme gibi hâlleri gecikmeksizin sigortacıya bildirmek,

b) Alacak, mal satışı veya hizmet verme sözleşmesinde belirlenen ya da faturada belirtilen vadesinde veya poliçede yazılı azami vade uzatımı süresine uygun olarak uzatılmış vade tarihinde ödenmediği takdirde, bu durumu gecikmeksizin sigortacıya bildirmek,

c) Vade tarihinden veya uzatılmış vade tarihinden itibaren 30 gün içinde borcunu tamamen ödemeyen alıcıya sigortacıdan onay almadıkça herhangi bir teslimat veya sevkiyat yapmamak, hizmet vermeye devam etmemek; vadesinde ödenmemiş alacağın vade tarihinin uzatılmasını kabul etmemek,

ç) Sigortacının yazılı izni olmaksızın alacağından ve alacağı ile ilgili herhangi bir haktan veya teminattan feragat etmemek, alıcı ile herhangi bir anlaşma veya uzlaşma yapmamak,

d) Alıcı ile yapılan vadeli mal satışı veya hizmet verme sözleşmesinde ya da azami faturalama süresinde düzenlenmiş faturalarda yazılı ödeme süresini, sigortacıya bilgi vermeden poliçede belirtilen azami vade süresini aşacak şekilde uzatmamak.

(2) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda düzenlenen yükümlülükler dışında yukarıda sayılan veya sigorta sözleşmesinde öngörülen bir yükümlülüğün kusurlu olarak ihlali hâlinde, ihlalin rizikonun gerçekleşmesine ve sigortacının edim yükümlülüğünün kapsamına etki edebilecek nitelikte olması koşuluyla, sigortacı, sigorta sözleşmesini feshedebilir veya sözleşme ile kararlaştırılmış edim yükümlülüğünü sınırlandıran diğer bir yaptırımını uygulayabilir. Rizikonun gerçekleşmiş olması hâlinde, sigortacı, sigorta sözleşmesini feshederek edim yükümlülüğünden kurtulmuş olduğunu ileri sürme veya sigorta sözleşmesinde belirtilen diğer bir yaptırımını uygulama hakkını, bu tür bir yükümlülüğün kusurlu olarak ihlali ile gerçekleşen riziko arasında bağlantı varsa kullanabilir. İhlalin, rizikonun gerçekleşmesine veya sigortacının edim yükümlülüğünün kapsamına etki edecek nitelikte olduğunu, ispat etmekle sigortacı yükümlüdür.

(3) Sigortacı, ikinci fıkra uyarınca sahip olduğu hakkı, durumu öğrendiği tarihten itibaren 1 ay içinde kullanmak zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sigortacının Borç ve Yükümlülükleri ile Halefiyet

Aydınlatma yükümlülüğü

MADDE 18 - (1) Sigortacı ve acentesi, sigorta sözleşmesinin kurulmasından önce, gerekli inceleme süresi de tanınmak şartıyla kurulacak sigorta sözleşmesine ilişkin tüm bilgileri, sigortalının haklarını, sigortalının özel olarak dikkat etmesi gereken hükümleri, gelişmelere bağlı bildirim yükümlülüklerini sigorta ettirene mevzuatın imkân verdiği yöntemlerle bildirir. Ayrıca, poliçeden bağımsız olarak sözleşme süresince sigorta ilişkisi bakımından önemli sayılabilecek olayları ve gelişmeleri mevzuatın imkân verdiği yöntemlerle sigortalıya açıklar; sigorta ettiren ile sigortalının ayrı kişiler olması durumunda bu açıklama sigorta ettirene de yapılır.

(2) Aydınlatma açıklamasının verilmemesi hâlinde, sigorta ettiren, sözleşmenin yapılmasına 14 gün içinde itiraz etmemişse, sözleşme poliçede yazılı şartlarla yapılmış olur. Aydınlatma açıklamasının verildiğinin ispatı sigortacıya aittir.

Sigorta poliçesi verme yükümlülüğü

MADDE 19 - (1) Sigortacı, sigorta sözleşmesi kendisi veya acentesi tarafından yapılmışsa, sözleşmenin yapılmasından itibaren 24 saat, diğer hâllerde 15 gün içinde, sigorta poliçesini sigorta ettirene vermekle yükümlüdür.

(2) Sigortacı, poliçenin süresinde ve usulüne uygun şekilde verilmemesinden doğan zararlardan sorumludur.

Kişisel verilerin korunması ve sır saklama yükümlülüğü

MADDE 20 – (1) Sigorta ettiren, sigortalı ve alıcı ile satıcıya ait kişisel verilerin, mevzuat uyarınca veya risk değerlendirmesi yapılabilmesi ve sigorta tazminatının ödenmesi taleplerinin sonuçlandırılabilmesi amacıyla işlenmesi ve bu verilerin 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde sigortacı tarafından ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşılması gerekebilir. Kişisel verilerin işlenmesi ve paylaşımında, 24/03/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine uyulması zorunludur.

(2) Sigortacı ve sigortacı adına hareket edenler, bu sözleşmenin yapılması dolayısıyla öğrenecekleri sigorta ettirene, sigortalıya ve alıcı ile satıcıya ait sırların ve kişisel verilerin saklı tutulmamasından doğacak zararlardan sorumludurlar.

Sigorta tazminatını ödeme borcu

MADDE 21 – (1) Sigortacı, rizikonun gerçekleşmesi hâlinde sigorta tazminatını sigortalıya nakden öder.

(2) Sigortacının tazminat ödeme borcu her hâlde alıcı limiti ile sınırlıdır. Alıcı limiti, 5 inci madde uyarınca sigortacı tarafından belirlenip bildirilmiş olan tutardır.

(3) Sigorta tazminatı ödeme borcu, özel şartlarda daha kısa bir süre belirlenmediği takdirde, rizikonun gerçekleşmesini müteakip ve rizikoyla ilgili belgelerin sigortacıya verilmesinden sonra sigortacının edimine ilişkin araştırmaları bitince ve her hâlde rizikonun gerçekleştiğinin ihbar edilmesinden itibaren 45 gün sonra muaccel olur. Sigortacının edimine ilişkin araştırmalarına başlayabilmesi için,

a) alıcının iflası hâlinde alıcı için atanmış tasfiye memuru, yediemin veya kayyım tarafından sigortalının alacağına kabul edilmiş olması,

b) diğer hâllerde müdahale talebinin sigortacıya ulaşmış olması,
gerekir.

(4) Sigorta tazminatını ödeme borcu muaccel olunca, sigortacı ihtara gerek kalmaksızın temerrüde düşer. Sigortacının temerrüt faizi ödeme borcundan kurtulmasını öngören sözleşme hükümleri geçersizdir.

(5) Rizikonun gerçekleşmesinden sonra sigortacıya iletilecek bilgi ve belgeler poliçede belirtilir. Sigortacı, dürüstlük kuralına aykırı olmamak kaydıyla, değerlendirme için ek bilgi ve belgeye ihtiyaç duyması hâlinde bu durumu gecikmeksizin sigortalıya bildirir. Sigortacının tazminatın belirlenmesiyle ilişkisi olmayan veya ilgili mevzuatta belirtilen bilgi ve belgeler haricindeki ek bilgi ve belgeyi talep etmesi dürüstlük kurallarına aykırı olarak kabul edilir. Belgelerin verilmemesi veya verilen belgelerin sigortacının edimi hakkında karar vermeye yeterli olmaması durumunda, sigortacının ediminin muacceliyeti için öngörülen 45 günlük süre işlemez.

(6) Sigortacının edimine ilişkin araştırmaları rizikonun sigortacıya ihbar edildiği tarihten başlayarak 3 ay içinde tamamlanamamışsa; sigortacı, sigorta tazminatından mahsup edilmek üzere, tarafların mutabakatı veya anlaşmazlık hâlinde mahkemece yaptırılacak ön ekspertiz sonucuna göre süratle tespit edilecek zarar miktarının en az %50'sini avans olarak öder.

Zararın ve sigorta tazminatının belirlenmesine ilişkin esaslar

MADDE 22 – (1) Sigortacı, sigortalının uğradığı zararı tazmin eder. Bu zarar, aşağıda (a) bendinde belirlenen tutardan (b) bendinde belirtilenlerin çıkartılması yoluyla belirlenir:

a) Satış sözleşmesine göre düzenlenen faturalarda öngörülen KDV hariç mal veya hizmet bedeli tutarına,

1) teminata dâhil edilmiş olması durumunda KDV tutarı,

2) temerrüt faizi, ceza koşulu, götürü tazminat ve sair masraflar hariç olmak kaydıyla alıcının sigortalıya ödemekle yükümlü olduğu ve satış sözleşmesi veya mal bedeli faturalarında belirtilen paketleme, yükleme, navlun, sigorta primi ve vergiler,

eklenir.

(b) Sigortalının alıcının temerrüdü sebebiyle yapmaktan kurtulduğu masraflar ile sigortalı veya sigortacı tarafından alıcıdan yapılan tahsilatlar toplamı. Aşağıda belirtilenler, bu bent anlamında tahsilat kapsamındadır:

1) Sigortacı tarafından aksi öngörülmüş olmadıkça, temerrüt ihtarı veya müdahale talebi sonrasında sigortacının onayı ile yapılan teslimat veya sevkiyat ya da verilen hizmetler karşılığı elde edilen tutarların tamamı,

2) Sigortalı veya sigortacı tarafından tahsil edilen temerrüt faizi,

3) Alıcı tarafından verilen teminatların sigortalı veya sigortacı tarafından paraya çevrilmesi sonucu elde edilen tutar,

4) Sigortalının kabulü doğrultusunda alıcının düzenlediği her türlü iade faturası tutarı;

5) Sigortalı ve alıcının birbirlerine olan çekişmesiz para borçları için alıcının takas beyanında bulunması sonucu elde edilen tutar,

6) Sigortalının geri alabileceği, ancak elden çıkarmasının mümkün ve daha ekonomik olduğu malların, anlaşma ile farklı bir oran kararlaştırılmış olmadıkça, bu malların faturasında belirtilen bedelinin %50'sinden az olmamak kaydı ile paraya çevrilmesinden elde edilen tutar.

Yasal giderleri ödeme yükümlülüğü

MADDE 23 – (1) Teminat kapsamındaki alacağın tahsili için yargı yoluna başvurulması öncesi ve sonrasında sigortalının yaptığı işlemlerin giderleri, bu işlemler faydasız kalmış olsa bile söz konusu işlemlerin zararın önlenmesi, azaltılması, artmasına engel olunması veya sigortacının üçüncü kişilere olan rücu haklarının korunabilmesi amacıyla yapılmış olması kaydıyla, sigortacı tarafından sigorta tazminatından ayrı olarak alıcı limitinin aşılması hâlinde ise alacak tutarı ile alıcı limiti arasındaki oran dikkate alınarak tazmin edilir. Sigortalının bu işlemler için tam zamanlı ve aylık ücret karşılığı istihdam ettiği avukat dışında bir avukata vekalet vermesi gerektiği takdirde, ödenecek ücret Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen işlemler sigortacı tarafından yapılmışsa sigortacı bu işlemlerin giderlerini ayrıca sigortalıdan talep edemeyeceği gibi, sigorta tazminatından da mahsup edemez.

(3) Sigortacı, sigortalının rizikonun ve tazminat ödeme borcunun kapsamının belirlenmesi amacıyla yaptığı makul giderleri, bunlar faydasız kalmış olsalar bile ödemek zorundadır.

Alıcı hakkında inceleme veya alacağa ilişkin müdahale giderleri

MADDE 24 – (1) Sigortalı, sigortacıdan satış sözleşmesi akdedeceği bir alıcı veya sözleşme akdetmiş olup da alıcı limiti tesisi başvurusunda bulunduğu bir alıcı hakkında inceleme yapmasını talep etmesi hâlinde, sigortacının yapacağı veya yaptıracığı bu incelemenin giderlerine özel şartlarda belirtilen oranda iştirak eder.

(2) Sigortalı, her bir müdahale talebi için özel şartlarda belirtilmiş olan bir tutarı öder.

Sigortacının halefiyeti ve sigortalının ödenmiş tazminatı kısmen veya tamamen iade yükümlülüğü

MADDE 25 – (1) Sigortacı, sigorta tazminatını ödediğinde, hukuken sigortalının yerine geçer. Sigortalının, gerçekleşen zarardan dolayı sorumlulara karşı dava hakkı varsa, bu hak, tazmin ettiği bedel kadar, sigortacıya intikal eder.

(2) Sorumlulara karşı bir dava veya takip başlatılmışsa, sigortacı, mahkemenin veya diğer tarafın onayı gerekmeksizin, hâlefiyet kuralı uyarınca, sigortalısına yaptığı ödemeyi ispat ederek, dava veya takibi kaldığı yerden devam ettirebilir.

(3) Sigortalı, birinci fıkraya göre sigortacıya geçen haklarını ihlal edici şekilde davranırsa, sigortacıya karşı sorumlu olur. Sigortalı zararı kısmen tazmin etmişse, sigortalı kalan kısımdan dolayı sorumlulara karşı sahip olduğu başvurma hakkını korur.

(4) Satıcı ile alıcı arasında alıcının mal veya hizmet bedeli ödemekle yükümlü olup olmadığı, yükümlü ise miktarı hususunda dava konusu edilmiş bir uyuşmazlık bulunmasına rağmen, sigortacının davanın satıcı aleyhine sonuçlanması hâlinde geri almak kaydıyla şartlı tazminat ödemesi yapması ve yargılama sonucunda satıcı aleyhine karar verilmesi durumunda, sigortalı, sigortacının ödediği tazminatı, ödeme tarihinden itibaren faizi ile birlikte iade etmekle yükümlüdür.

(5) Sigorta tazminatının ödenmesinden sonra alıcının sigortalıya yaptığı veya sigortalının dava veya takip yoluyla alıcıdan tahsil ettiği tutarın, sigortacının ödediği tazminat ve yaptığı masraflar toplamına karşılık gelen kısmı, sigortalı tarafından sigortacıya iade edilir. Sigorta tazminatının ödenmesinden sonra sigortalı tarafından sigortalı üzerinde kalan kısım da olmak üzere alıcıdan tahsil edilen tutardan, sigorta tazminatı ve tahsilat için yapılan giderler düşüldükten sonra varsa bakiyesi sigortalı tarafından sigortalıya ödenir.

(6) Sigortalının sigortacıya süreli tahsilat yetkisi verdiği ve sürenin sonuna kadar tahsilat işlemleri tamamlanmadığı hâlde yetki süresini uzatmamış olması yüzünden sigortacının rücu imkanını kısmen veya tamamen kaybettiği takdirde, sigortalı, sigorta tazminatı henüz ödenmemiş ise sigortacının rücu imkanını kaybettiği ölçüde tazminat talep hakkını kaybeder. Sigorta tazminatı ödenmiş ise sigortacının rücu imkanını kaybettiği ölçüde sigorta tazminatını geri ödemekle yükümlüdür. Bu durumda sigortalı, sigortacının tahsilat için yaptığı işlemlerin masrafları ile yargılama giderlerini de sigortacıya ödemek zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler ile Geçiş Hükümleri

Sigorta konusu menfaat sahibinin değişmesi

MADDE 26 – (1) Teminat kapsamındaki bir alacağın devralınmış olması hariç, sigorta edilen menfaatin sahibinin değişmesi hâlinde, sigorta ilişkisi sona erer. Ancak sözleşmeyle sigorta konusu menfaatin yeni sahibi ile devam edeceği kararlaştırılabilir; kararlaştırılmışsa bu husus poliçeye yazılmış olmalıdır.

(2) Birinci fıkra kapsamında, sigorta ilişkisinin sona ermesi hâlinde işlemeyen günlere ait ödenmiş primler sigorta ettirene geri verilir.

(3) Sigortalının teminat kapsamındaki alacaklarını devralan taraf devraldığı alacaklar bakımından sigortalı yerine geçer ve sigortalı ile aynı kapsam ve koşullarla sigorta teminatından yararlanır.

(4) Süresinde faturalandırılmış mal veya hizmet bedeli alacaklarını devreden sigortalı; devrettiği taraf, alacak tutarı, alacağın kaynağı ve borçlusu, devir şartları gibi devir işlemine ilişkin tüm bilgileri

gecikmeksizin sigortacıya bildirmek zorundadır. Sigortalının söz konusu alacaklarını devralan taraf da devraldığı toplam alacak tutarını aynı şekilde sigortacıya beyan etmekle yükümlüdür.

Bildirim ve tebliğler

MADDE 27 – (1) Kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla yapılanlar da dâhil olmak üzere; sigorta ettiren veya sigortalı tarafından yapılacak bildirim ve tebliğler sigortacıya veya sözleşmeyi yapan ya da yapılmasına aracılık eden acenteye; sigortacı tarafından yapılan bildirim ve tebliğler ise, sigorta ettirenin veya gerektiğinde sigortalının yahut hak sahipliğini sigortacıya bildiren sınırlı aynî hak sahibinin sigortacıya bildirdiği son adresine yapılır.

(2) Bu adrese veya kalıcı veri saklayıcısına ilişkin bilginin değişmiş olması hâlinde, sigorta ettiren veya sigortalı bunu sigorta şirketine bildirmek zorundadır. Aksi takdirde sigortacı tarafından kendisine bildirilmiş adrese veya kalıcı veri saklayıcısı aracılığıyla yapılacak bildirim ve tebliğler, geçerli bir bildirim ve tebliğin tüm sonuçlarını doğurur.

Zamanaşımı

MADDE 28 – (1) Sigorta sözleşmesinden doğan bütün istemler, alacağın muaccel olduğu tarihten başlayarak 2 yıl ve sigorta tazminatına ilişkin istemler herhâlde rizikonun gerçekleştiği tarihten itibaren 6 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Yetkili mahkeme ve tahkim

MADDE 29 - (1) Bu Genel Şartlara göre akdedilen sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklarda davalar, sigorta ettirenin veya davalının davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri veya merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde de açılabilir.

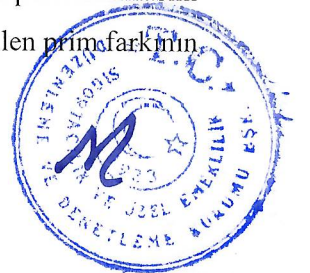
(2) Sigorta Tahkim Komisyonuna üye olan sigortacı ile uyuşmazlığa düşülmesi hâlinde, uyuşmazlık konusu sigorta sözleşmesinde özel bir hüküm olmasa bile, Sigorta Tahkim Komisyonuna başvurularak tahkim usulünden faydalanılabilir.

Özel şartlar

MADDE 30 - (1) Bu Genel Şartlara göre akdedilen sigorta sözleşmesine, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun emredici hükümlerine ve bu Genel Şartlara aykırı düşmemek kaydıyla işin özelliğine uygun olarak özel şartlar konulabilir.

Genel şartların uygulanacağı sözleşmeler ve geçiş hükümleri

MADDE 31 – (1) Bu Genel Şartlar, yürürlük tarihinden sonra akdedilmiş sigorta sözleşmeleri hakkında uygulanır. Ancak yürürlükteki sigorta sözleşmeleri bakımından bu Genel Şartlarda sigorta ettirenin veya sigortalının lehine yapılan bir değişiklik hemen ve doğrudan uygulanır. Bu değişiklik ek prim alınmasını gerektiriyorsa, sigortacı değişiklikten itibaren 8 gün içinde prim farkı isteyebilir. İstenilen prim farkının 8 gün içinde kabul edilmemesi hâlinde sözleşme mevcut koşulları ile devam eder.

(2) Bu Genel Şartların yürürlüğünden önce uygulanmakta olan Kredi Sigortası Genel Şartları yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 32 - (1) Bu Genel Şartlar 01/10/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

